

Handboek financiële verantwoording relevante omzet in het kader van de Nederlandse investeringsverplichting

Handboek behorend bij artikel 17a van de Mediaregeling 2008 ten behoeve van de controle door de accountant bij de rapportageverplichting over de samenstelling en de hoogte van de relevante omzet in het kader van de Nederlandse investeringsverplichting voor het Commissariaat voor de Media.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	3
1.1	Achtergrond	3
1.2	De Beslisboom voor de toepassing van de Nederlandse investeringsverplichting bij media-instellingen	4
1.3	Mediaregeling.....	7
1.4	Definities	7
1.5	Normenkader	10
1.6	Toepassingsbereik	10
1.7	Informatieplicht.....	11
1.8	Onderzoekplicht.....	11
1.9	Nederlandse investeringsverplichting	12
1.10	Toezicht en naleving.....	12
1.11	Veelgestelde vragen (FAQ)	12
1.12	Sancties bij niet-naleving	13
1.13	Communicatie en Contactpersonen	13
1.14	Object van onderzoek	13
2.	Uitwerking Financieel verantwoordingsdocument relevante omzet	14
2.1	Commerciële mediadienst op aanvraag	14
2.2	Relevante omzetcategorieën	17
2.3	Hybride diensten	20
2.4	Schattingen bij de toerekening van de relevante omzet	21
2.5	Gebroken boekjaar	21
	Bijlage 1 Financieel verantwoordingsdocument relevante omzet	23

1. Inleiding

1.1 Achtergrond

Het Commissariaat voor de Media (hierna: ‘Commissariaat’) houdt toezicht op de naleving van de Mediawet 2008 (hierna: ‘Mediawet’).

Met een wijziging van de Mediawet is bepaald dat per 1 januari 2024 de Nederlandse investeringsverplichting van kracht is. Daarmee zijn bepaalde commerciële media-instellingen (hierna: ‘media-instellingen’) verplicht om te investeren in Nederlands cultureel audiovisueel product. De Nederlandse investeringsverplichting heeft tot doel de kwaliteit en het aanbod van Nederlands audiovisueel product te versterken door investeringen daarin verplicht te stellen.

Specifiek geldt de Nederlandse investeringsverplichting voor media-instellingen die één of meerdere commerciële mediadiensten op aanvraag (hierna: ‘cmoa’s’) verzorgen. De cmoa’s richten zich geheel of gedeeltelijk op publiek in Nederland en de media-instelling genereert omzet in Nederland die verband houdt met het aanbieden van de betreffende cmoa’s.

De Nederlandse investeringsverplichting geldt niet voor elke media-instelling die één of meerdere cmoa’s verzorgt. Deze verplichting is uitsluitend van toepassing op bepaalde media-instellingen, namelijk media-instellingen die minimaal één cmoa verzorgen en per cmoa een relevante omzet¹ genereren van € 10 miljoen of meer in een bepaald boekjaar. De media-instelling dient dan 5% van de relevante omzet van het betreffende boekjaar te investeren in Nederlands cultureel audiovisueel product.

De grondslag voor de samenstelling en hoogte van de relevante omzet is geregeld in Titel 3.2a., en meer specifiek artikel 3.29e, derde lid, van de Mediawet. Daarin is het volgende opgenomen: *“De relevante omzet per boekjaar bestaat uit alle in Nederland gegenereerde omzet die verband houdt met het aanbieden van de betreffende commerciële mediadienst op aanvraag. Hiertoe wordt gerekend omzet uit:*

- a. reclameboodschappen;*
- b. abonnementen;*
- c. gebruikerstransacties;*
- d. sponsoring; en*
- e. productplaatsing.”*

¹ De grondslag voor de samenstelling en hoogte van de relevante omzet is geregeld in artikel 3.29e, derde lid, van de Mediawet.

1.2 De Beslisboom voor de toepassing van de Nederlandse investeringsverplichting bij media-instellingen

In dit Handboek financiële verantwoording relevante omzet ten behoeve van de Nederlandse investeringsverplichting (hierna: 'Handboek') is een beslisboom opgenomen (zie figuur 1) om media-instellingen inzicht te geven in de criteria die op hen van toepassing zijn en daarmee onder welke verplichtingen zij vallen. De beslisboom biedt een stapsgewijze systematiek waarmee op een transparante en consistente wijze kan worden vastgesteld welke verplichtingen gelden voor een media-instelling. Dit draagt bij aan een eenduidige toepassing en naleving van de regelgeving.

In aanvulling op de beslisboom, staan hieronder twee fictieve praktijkvoorbeelden opgenomen.

Voorbeeld 1: Een media-instelling biedt twee cmoa's aan. De relevante omzet van beide diensten is € 7,5 miljoen per dienst in enig boekjaar (waarbij het boekjaar gelijk loopt met een kalenderjaar). De relevante omzet in het betreffende boekjaar is dus in totaal € 15 miljoen voor deze twee diensten. Artikel 3.29e, vierde lid, van de Mediawet bepaalt dat de investeringsverplichting niet van toepassing is als de relevante omzet per boekjaar minder dan € 10 miljoen bedraagt. Welke verplichtingen zijn op deze media-instelling van toepassing?

Dit voorbeeld correspondeert met de tweede uitkomst (oranje kader) van de beslisboom.

De drempel van € 10 miljoen, zoals bedoeld in bovengenoemd wetsartikel, geldt voor iedere te onderscheiden cmoa. Met andere woorden: ondanks dat de media-instelling met haar twee cmoa's een totale relevante omzet van meer dan € 10 miljoen heeft gegenereerd, werd de omzetsdrempel per afzonderlijke cmoa niet bereikt. De investeringsverplichting is daardoor voor dit boekjaar in het geheel niet van toepassing. De media-instelling heeft in het betreffende boekjaar een totaal in Nederland gegenereerde omzet van meer dan € 10 miljoen (in ieder geval € 15 miljoen) waarmee de informatieverplichting wel van toepassing is (artikel 3.29h, eerste lid van de Mediawet en toegelicht in paragraaf 1.7).

Voorbeeld 2: Een media-instelling biedt twee cmoa's aan. In boekjaar X bedraagt de relevante omzet van cmoa "A" € 5 miljoen. De relevante omzet van cmoa "B" bedraagt € 15 miljoen. In totaal is de relevante omzet in het betreffende boekjaar € 20 miljoen. Welke verplichtingen zijn op deze media-instelling van toepassing?

Dit voorbeeld correspondeert met de derde uitkomst (groene kader) van de beslisboom.

De media-instelling is verplicht om een controleverklaring aan te leveren over de totale relevante omzet van dienst A en B in het betreffende boekjaar, in dit

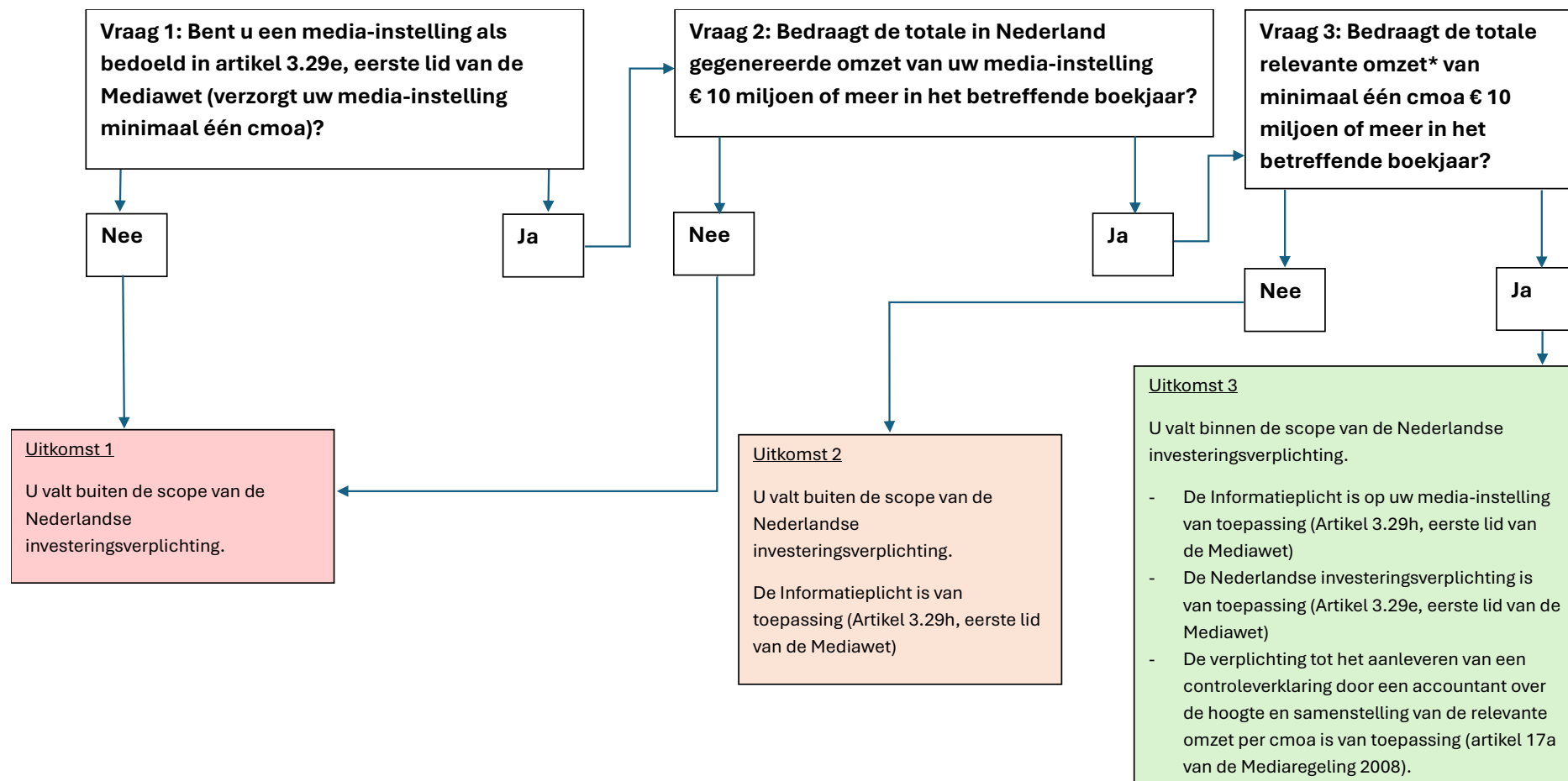
voorbeeld € 20 miljoen. Indien één van de cmoa's van de media-instelling namelijk een relevante omzet heeft van € 10 miljoen of meer (in dit voorbeeld dienst A), dan verantwoordt de media-instelling de relevante omzet van alle cmoa's (in dit voorbeeld dienst A en B), ongeacht de hoogte van de relevante omzet van de overige cmoa's. Deze controleverklaring dient betrekking te hebben op de hoogte en samenstelling van de relevante omzet die verband houdt met de door de media-instelling aangeboden cmoa's (in dit voorbeeld dienst A en B) in het betreffende boekjaar.

De uitvoering van de investeringsverplichting door de media-instelling valt buiten de reikwijdte van de accountantscontrole. Voor de volledigheid is dit hieronder uitgewerkt.

De investeringsverplichting van 5% geldt per afzonderlijke cmoa. Dit betekent dat de investeringsverplichting in de bovengenoemde situatie alleen van toepassing is op de relevante omzet die is gegenereerd met dienst B (5% van € 15 miljoen = € 750.000).

De omzet van dienst A blijft buiten beschouwing, omdat deze onder de drempel van € 10 miljoen is gebleven. Het staat de betreffende media-instelling vrij om het genoemde bedrag van € 750.000 te investeren in Nederlands cultureel audiovisueel product bestemd voor dienst A, dienst B, of beide diensten.

Figuur 1: De beslisboom voor toepassing van de Nederlandse investeringsverplichting bij media-instellingen

* *Relevante omzet per boekjaar*: de relevante omzet per boekjaar als bedoeld in artikel 3.29e, derde lid, van de Mediawet, bestaat uit alle in Nederland gegenereerde omzet die verband houdt met het aanbieden van de betreffende cmoa's. Hiertoe wordt gerekend omzet uit: reclameboodschappen, abonnementen, gebruikerstransacties, sponsoring, en productplaatsing. Het betreft omzet na aftrek van de omzetbelasting (btw). Naast de btw worden geen aftrekposten meegenomen.

1.3 Mediaregeling

Het Handboek is een uitvloeisel van de ministeriële regeling op grond van artikel 3.29h, derde lid, van de Mediawet. Deze wettelijke bepaling houdt in dat bij ministeriële regeling nadere regels kunnen worden gesteld over de aanlevering van informatie of stukken bij het Commissariaat ter uitvoering van de informatieverplichting van media-instellingen in het kader van de Nederlandse investeringsverplichting.

Vanuit deze delegatiegrondslag is in artikel 17a² van de Mediaregeling 2008 (hierna: ‘Mediaregeling’) bepaald dat de opgave van de hoogte en samenstelling van de relevante omzet van een media-instelling, voorzien moet zijn van een controleverklaring door een onafhankelijke externe accountant, indien de omzet van minimaal één te onderscheiden cmoa de drempel van € 10 miljoen relevante omzet in het betreffende boekjaar haalt.

De doelstelling van dit Handboek is om zowel media-instellingen als externe accountants te informeren over de wet- en regelgeving die van toepassing is bij het Financieel verantwoordingsdocument relevante omzet.

1.4 Definities

In dit Handboek wordt verstaan onder:

- *Abonnement*: abonnement op basis waarvan de gebruiker toegang krijgt tot het media-aanbod van de cmoa, zoals bedoeld in artikel 3.29e, derde lid, onder b van de Mediawet.
- *Accountant*: een onafhankelijke, extern opererende beroepsbeoefenaar die bevoegd is tot het afgeven van controleverklaringen overeenkomstig één van de volgende (inter)nationaal aanvaarde controlestandaarden: International Standards on Auditing (ISA), de Public Company Accounting Oversight Board Auditing Standards (PCAOB), US Generally Accepted Auditing Standards (US GAAS), of de Nederlandse controlestandaarden (NV COS), mits deze persoon beschikt over een daartoe erkende certificerende bevoegdheid in het rechtsgebied waarin hij of zij werkzaam is.
- *Audiovisueel media-aanbod*: media-aanbod van een mediadienst dat betrekking heeft op producten met bewegende beeldinhoud al dan niet mede met geluidsinhoud.
- *Boekjaar*: een boekjaar is de periode waarover een financieel verslag loopt. Indien sprake is van een gebroken boekjaar, loopt het boekjaar niet gelijk aan een kalenderjaar.
- *Cmoa*: een commerciële mediadienst op aanvraag zoals bedoeld in artikel 3.29a van de Mediawet, die door een media-instelling wordt verzorgd. In het kader van

² Treedt in werking 01-04-2025 / Staatscourant 2025, 3178 d.d. 28 januari 2025.

dit Handboek en in het licht van de Nederlandse investeringsverplichting (artikel 3.29i, eerste lid van de Mediawet) heeft dit betrekking op media-instellingen die een cmoa verzorgen die zich geheel of gedeeltelijk richten op het publiek in Nederland. Onder paragraaf 2.2 staan de indicatoren opgenomen waaruit kan worden opgemaakt of een cmoa zich geheel of gedeeltelijk richt op publiek in Nederland.

- *Controleverklaring*: de rapportagevorm van de externe accountant, waarin de externe accountant de conclusie formuleert naar aanleiding van de door de accountant uitgevoerde werkzaamheden die verder voldoet aan het gestelde in de standaarden.
- *Financieel verantwoordingsdocument relevante omzet*: het document dat in bijlage 1 bij dit Handboek is opgenomen waarin de media-instelling onder meer de samenstelling en hoogte van de relevante omzet per cmoa opneemt.
- *Gebruikerstransacties*: individuele transacties waarmee de gebruiker voor specifiek media-aanbod betaalt, zoals bedoeld in artikel 3.29e, derde lid, onder c van de Mediawet.
- *Mediadienst op aanvraag*: een mediadienst als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Mediawet, bestaat uit het verzorgen van media-aanbod dat op individueel verzoek en op een moment naar keuze kan worden afgenomen.
- *Media-instelling*: een media-instelling als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Mediawet en artikel 3.29e, eerste lid, van de Mediawet.
- *Nederlandse investeringsverplichting*: de verplichting als bedoeld in artikel 3.29e, eerste lid, van de Mediawet, voor een media-instelling die een cmoa verzorgt, om te investeren in Nederlands cultureel audiovisueel product.
- *Nederlands cultureel audiovisueel product*: audiovisueel product zoals bedoeld in artikel 3.29f van de Mediawet zijnde “een Europese productie in de zin van artikel 1, onderdeel n, van de Europese richtlijn³, niet zijnde een verslag of de weergave van een of meer sportevenementen of sportwedstrijden, die voldoet aan ten minste twee van de volgende voorwaarden, waarvan ten minste één van de onder a of b genoemde voorwaarden:

a. het scenario is voor ten minste 75 procent geschreven in de Nederlandse of Friese taal;

b. de hoofdpersonages drukken zich voor ten minste 75 procent uit in de Nederlandse of Friese taal;

c. het scenario is gebaseerd op een origineel literair werk in de Nederlandse of Friese taal;

³ Bedoeld wordt Richtlijn 2010/13/EU van 10 maart 2010 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake het aanbieden van audiovisuele mediadiensten (Richtlijn audiovisuele mediadiensten).

d. het hoofdthema houdt verband met de Nederlandse cultuur, geschiedenis, maatschappij of politiek”.

- *Omroepdienst*: een mediadienst zoals bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Mediawet, die betrekking heeft op het verzorgen van media-aanbod dat op basis van een chronologisch schema dat is vastgesteld door de instelling die verantwoordelijk is voor het media-aanbod, al dan niet gecodeerd door middel van een omroepzender of een omroepnetwerk wordt verspreid voor gelijktijdige ontvangst door het algemene publiek of een deel daarvan. Op grond van artikel 3.1, eerste lid, van de Mediawet is het verzorgen van een commerciële omroepdienst alleen toegestaan met toestemming van het Commissariaat.
 - *Productplaatsing*: productplaatsing als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid en artikel 3.29e, derde lid, onder e, van de Mediawet, het tegen betaling of soortgelijke vergoeding opnemen van of het verwijzen naar een product, dienst of (beeld)merk binnen het kader van een programma, of met een programma overeenkomend onderdeel van het media-aanbod.
 - *Reclameboodschap*: een reclameboodschap als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid en artikel 3.29e, derde lid, onder a, van de Mediawet, is een uiting in welke vorm dan ook, niet zijnde een telewinkelboodschap, waarmee onmiskenbaar wordt beoogd het publiek te bewegen tot het kopen van een bepaald product of het gebruik maken van een bepaalde dienst, dan wel gunstig te stemmen ten aanzien van een bepaald bedrijf, een bedrijfstak of een bepaalde instelling teneinde de verkoop van producten of de afname van diensten te bevorderen.
 - *Relevante omzet per boekjaar*: de relevante omzet per boekjaar als bedoeld in artikel 3.29e, derde lid, van de Mediawet, bestaat uit alle in Nederland gegenereerde omzet die verband houdt met het aanbieden van de betreffende cmoa('s). Hiertoe wordt gerekend omzet uit: reclameboodschappen, abonnementen, gebruikerstransacties, sponsoring, en productplaatsing. Het betreft omzet na aftrek van de omzetbelasting (btw). Naast de btw worden geen aftrekposten meegenomen.
 - *Sponsoring*: sponsoring als bedoeld in artikel 3.29e, derde lid, onderdeel d, van de Mediawet, is het verstrekken van financiële of andere bijdragen door een media-instelling of een natuurlijke persoon die zich gewoonlijk niet bezighoudt met de verzorging van mediadiensten of media-aanbod, ten behoeve van de totstandkoming of aankoop van media-aanbod, teneinde de verspreiding daarvan naar het algemene publiek of een deel daarvan te bevorderen of mogelijk te maken.
-

1.5 Normenkader

Op het Financieel verantwoordingsdocument relevante omzet zijn naast het Handboek de regels van toepassing die zijn opgenomen in:

1. Mediawet, hoofdstuk 3, titel 3.2a Commerciële mediadiensten op aanvraag en artikel 9.14g van de Mediawet.
 - Onder relevante omzet (als bedoeld in artikel 3.29e, derde lid, van de Mediawet) wordt alle in Nederland gegenereerde omzet die verband houdt met het aanbieden van de betreffende cmoa('s) verstaan. Hiertoe wordt gerekend omzet uit: reclameboodschappen, abonnementen, gebruikerstransacties, sponsoring, en productplaatsing. Het betreft omzet na aftrek van de omzetbelasting (btw). Naast de btw worden geen aftrekposten meegenomen.
2. De gehanteerde grondslagen voor de opstelling van de laatst vastgestelde jaarrekening van de media-instelling dienen gebaseerd te zijn op een algemeen aanvaarde internationale verslaggevingsstandaard zijnde één van de volgende:
 - International Financial Reporting Standards (IFRS);
 - US Generally Accepted Accounting Principles (US GAAP); of
 - Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, inclusief de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ).

Voor de relevante omzet dient een bestendige gedragslijn gevolgd te worden voor de grondslagen en detailtoepassingen die consistent zijn met de grondslagen en detailtoepassingen zoals deze zijn gehanteerd in de laatste vastgestelde jaarrekening, mits deze conform wet en regelgeving is opgesteld.

1.6 Toepassingsbereik

1. Dit Handboek is van toepassing op een media-instelling die één of meer cmoa's verzorgt, en een totale in Nederland gegenereerde omzet (op media-instellingsniveau) heeft van € 10 miljoen of meer in het betreffende boekjaar.
2. Indien een media-instelling voldoet aan de genoemde vereiste onder 1., zijn de minimale verplichtingen die gelden voor de media-instelling nader uitgewerkt in de paragrafen 1.7 tot en met 1.9. De verplichtingen die gelden staan tevens uitgewerkt in paragraaf 1.2 ('De beslisboom voor toepassing van de Nederlandse investeringsverplichting bij media-instellingen') in dit Handboek.
3. Met ingang van 1 januari 2024 is de Nederlandse investeringsverplichting van kracht. De media-instelling dient zich jaarlijks uiterlijk op 1 juli van het daaropvolgende jaar te verantwoorden aan het Commissariaat over het voorgaande boekjaar.

4. Voor het eerste jaar (boekjaar 2024) waarin media-instellingen verantwoording afleggen aan het Commissariaat, is de datum voor aanlevering van de informatie eenmalig aangepast naar 1 oktober 2025.
-

1.7 Informatieplicht

Een media-instelling die een cmoa verzorgt en een totale in Nederland gegenereerde omzet (op media-instellingsniveau) heeft van € 10 miljoen of meer in een betreffend boekjaar, informeert het Commissariaat jaarlijks vóór 1 juli met betrekking tot het voorgaand boekjaar over de samenstelling en hoogte van de relevante omzet die verband houdt met alle door die media-instelling aangeboden cmoa's in het betreffende boekjaar.

De media-instelling voldoet aan haar informatieplicht door het Financieel verantwoordingsdocument relevante omzet volledig en naar waarheid ingevuld in te dienen bij het Commissariaat. Het Financieel verantwoordingsdocument relevante omzet is opgenomen in bijlage 1 bij dit Handboek.

1.8 Onderzoekplicht

Een media-instelling die minimaal één cmoa verzorgt en waarvan minimaal één cmoa een in Nederland gegenereerde relevante omzet van € 10 miljoen of meer heeft in een bepaald boekjaar (op cmoa-niveau), is verplicht om bij het volledig en naar waarheid ingevulde Financieel verantwoordingsdocument relevante omzet een controleverklaring van een accountant te overleggen.

Indien één van de cmoa's van de media-instelling een relevante omzet heeft van € 10 miljoen of meer, dan verantwoordt de media-instelling de relevante omzet van alle cmoa's in het Financieel verantwoordingsdocument relevante omzet, ongeacht de hoogte van de relevante omzet van de overige cmoa's. Deze keuze is gemaakt om te voorkomen dat een media-instelling die meerdere diensten aanbiedt relatief minder hoeft te investeren dan een media-instelling die één dienst aanbiedt. Dit kan het geval zijn als eerstgenoemde media-instelling de omzet over zijn verschillende diensten verdeelt.

Deze controleverklaring dient betrekking te hebben op de hoogte en samenstelling van de relevante omzet die verband houdt met alle door de media-instelling aangeboden cmoa's in het betreffende boekjaar.

1.9 Nederlandse investeringsverplichting

1. Een media-instelling die een cmoa verzorgt, met een relevante omzet van € 10 miljoen of meer (op cmoa-niveau) in een bepaald boekjaar, investeert in Nederlands cultureel audiovisueel product.
 2. Media-instellingen, zoals genoemd onder 1.9.1., zijn verplicht om jaarlijks minimaal 5% van hun relevante omzet in het betreffende boekjaar te investeren in Nederlands cultureel audiovisueel product.
-

1.10 Toezicht en naleving

1. Het Commissariaat is belast met het toezicht op de naleving van de Nederlandse investeringsverplichting. De financiële verantwoording van de relevante omzet door media-instellingen maakt onderdeel daarvan uit.
 2. Een media-instelling die een cmoa verzorgt met een relevante omzet van € 10 miljoen of meer in het betreffend boekjaar is verplicht:
Jaarlijks een Financieel verantwoordingsdocument relevante omzet aan te leveren aan het Commissariaat, waarin de hoogte en de samenstelling van de relevante omzet per cmoa wordt gespecificeerd. Het verantwoordingsdocument dient vergezeld te zijn van een controleverklaring van een accountant met betrekking tot de relevante omzet.
 3. Desgevraagd dient de media-instelling aanvullende informatie te verstrekken aan het Commissariaat.
 4. Ten aanzien van andere media-instellingen die niet voldoen aan de vereisten onder 1.10.2., komt aan het Commissariaat als toezichthouder de reguliere bevoegdheid toe om alsnog een accountantscontrole op de relevante omzet op te vragen⁴.
-

1.11 Veelgestelde vragen (FAQ)

Het Commissariaat heeft een FAQ-document (*Frequently Asked Questions*) opgesteld voor media-instellingen, waarin de meest voorkomende vragen met betrekking tot de regelgeving worden beantwoord. Dit document is bedoeld om eventuele onduidelijkheden weg te nemen en de naleving van de Mediawet en bijbehorende regelgeving te faciliteren.

⁴ Toelichting op artikel 17a van de Mediaregeling.

Voor toegang tot dit document kunnen media-instellingen terecht op de [website](#) van het Commissariaat.

1.12 Sancties bij niet-naleving

1. Bij niet-naleving van de in dit Handboek opgenomen voorwaarden kan het Commissariaat sancties opleggen conform de bepalingen van de Mediawet.
 2. Mogelijke sancties omvatten:
 - a. bestuurlijke boetes;
 - b. last onder dwangsommen en
 - c. andere maatregelen zoals vastgesteld in de Mediawet.
-

1.13 Communicatie en Contactpersonen

Voor een nadere uitleg over dit Handboek en het bijbehorende Controleprotocol Financiële verantwoording relevante omzet kan door zowel de opsteller van het Financieel verantwoordingsdocument relevante omzet (de media-instelling) als door de accountant afstemming worden gezocht met de afdeling Toezicht van het Commissariaat voor nadere duiding.

De contactgegevens van de afdeling Toezicht zijn als volgt:

- Telefoon: 035-7737700
 - E-mail: [cvdm@cvdm.nl](mailto:cvd@cvdm.nl)
-

1.14 Object van onderzoek

Het object van onderzoek betreft het door de media-instelling opgestelde Financieel verantwoordingsdocument relevante omzet. Het Financieel verantwoordingsdocument relevante omzet bestaat uit de volgende documenten (in de vorm van tabbladen) met de titels:

1. Financieel verantwoordingsdocument relevante omzet (1) - (1^e tabblad bijlage 1)
2. Financieel verantwoordingsdocument relevante omzet (2) - (2^e tabblad bijlage 1)

2. Uitwerking Financieel verantwoordingsdocument relevante omzet

Het Financieel verantwoordingsdocument relevante omzet bevat diverse gegevens die specifiek in het verantwoordingsdocument worden uitgevraagd. Dit hoofdstuk biedt een nadere toelichting op gegevens die in het verantwoordingsdocument gevraagd worden en nadere duiding behoeven. In deze toelichting wordt uitgelegd wat wordt verstaan onder cmoa (paragraaf 2.1), de relevante omzetcategorieën (paragraaf 2.2), relevante omzet in het geval sprake is van hybride diensten (paragraaf 2.3), hoe wordt omgegaan met schattingen bij de toerekening van de relevante omzet (paragraaf 2.4) en wat de werkwijze is bij een gebroken boekjaar (paragraaf 2.5).

2.1 Commerciële mediadienst op aanvraag

In Nederland is het Commissariaat als media toezichthouder verantwoordelijk voor het bepalen of in een specifiek geval sprake is van een cmoa die onder zijn toezicht valt.

Media-wettelijke definitie cmoa

Een mediadienst wordt aangemerkt als een cmoa als deze voldoet aan de begripsomschrijving van artikel 3.29a van de Mediawet, namelijk:

commerciële mediadienst op aanvraag: mediadienst op aanvraag die door een commerciële media-instelling wordt verzorgd en waarbij het media-aanbod betrekking heeft op producten met bewegende beeldinhoud al dan niet mede met geluidsinhoud. Daaronder worden ook begrepen bijbehorende ondertitelingsdiensten en elektronische programmagidsen.

Het begrip “*mediadienst op aanvraag*” is in de Mediawet gedefinieerd als: mediadienst die bestaat uit het verzorgen van media-aanbod dat op individueel verzoek en op een moment naar keuze kan worden afgenomen.

Kwalificatiecriteria beleidsregel

Het Commissariaat heeft een beleidsregel opgesteld waarin hij invulling geeft aan de kwalificatiecriteria waaraan moet worden voldaan om van een cmoa te spreken. Ook geeft het Commissariaat met deze de beleidsregel informatie over de wijze waarop in de praktijk wordt bepaald of sprake is van een onder zijn toezicht vallende cmoa ([Beleidsregel kwalificatie commerciële mediadiensten op aanvraag 2025](#); hierna beleidsregel).

Een cmoa kan worden verzorgd door:

- a) Een media-instelling die beschikt over een eigen platform waarop audiovisueel media-aanbod wordt verzorgd waarvoor de media-instelling redactionele

verantwoordelijkheid draagt; of

- b) Een media-instelling die, door gebruikmaking van een door een derde partij aangeboden videoplatformdienst, audiovisueel media-aanbod verzorgt waarvoor zij (de video-uploader) redactionele verantwoordelijkheid draagt.

De beleidsregel bepaalt dat een mediadienst wordt aangemerkt als een cmoa als deze, naast het hierboven genoemde wetsartikel (3.29a van de Mediawet), eveneens voldoet aan de volgende kwalificatiecriteria:

- a. *Catalogus*: de cmoa is gebaseerd op een catalogus. Onder catalogus wordt verstaan de ordening van het audiovisueel media-aanbod in een databank die audiovisueel media-aanbod voor de gebruiker toegankelijk maakt.
- b. *Hoofddoel*: de cmoa is een mediadienst waarvan het hoofddoel of een essentiële functie bestaat uit het verzorgen van audiovisueel media-aanbod ter informatie, vermaak of educatie van het algemene publiek. Het verzorgen van audiovisueel media-aanbod ter informatie, vermaak of educatie van het algemene publiek als onderdeel van een groter geheel van activiteiten, wordt beschouwd als een afzonderlijke mediadienst, als het verzorgen van dat media-aanbod een autonome inhoud en functie heeft ten opzichte van de overige activiteiten van de aanbieder.
- c. *Massamediaaal karakter*: een cmoa heeft een massamediaaal karakter. Hiervan is sprake als een dienst direct of indirect door het algemeen publiek in een of meer lidstaten van de Europese Unie met standaardapparatuur door de consument kan worden ontvangen en een duidelijke impact kan hebben op een significant deel van het publiek.
- d. *Economische dienst*: de cmoa is een economische dienst. Dit houdt in dat de dienst gewoonlijk tegen vergoeding wordt verricht, dan wel dat het verrichten van de dienst gewoonlijk op andere wijze materieel voordeel oplevert.
- e. *Redactionele verantwoordelijkheid*: voor de toepassing van de beleidsregel geldt dat als meerdere partijen invloed hebben op de keuze van de inhoud en de organisatie van het media-aanbod, de partij met de doorslaggevende invloed op de keuze van de inhoud van het audiovisueel media-aanbod redactioneel verantwoordelijk is.

In Nederland gevestigde media-instellingen

Op grond van artikel 3.29b van de Mediawet is een media-instelling die een cmoa verzorgt of beëindigt, verplicht om het moment van aanvang of beëindiging van de cmoa binnen twee weken na dat moment aan het Commissariaat te melden. Het Commissariaat houdt een register bij met cmoa's die onder zijn toezicht vallen. Het

register is beschikbaar op de website van het Commissariaat en wordt in principe maandelijks geüpdatet⁵.

Het register van het Commissariaat betreft aanbieders die op grond van de Richtlijn audiovisuele mediadiensten worden geacht in Nederland te zijn gevestigd. Als de media-instelling een cmoa nog niet heeft gemeld bij het Commissariaat, dient dit alsnog te gebeuren, waarna toetsing en kwalificatie door het Commissariaat plaatsvindt. Een cmoa kan pas in het Financieel verantwoordingsdocument relevante omzet worden opgenomen nadat de dienst is geregistreerd door het Commissariaat.

Verantwoordelijkheid media-instelling

De media-instelling is verantwoordelijk voor het opnemen van de relevante omzet per cmoa in het Financieel verantwoordingsdocument relevante omzet. De accountant controleert of de hoogte en samenstelling van de relevante omzet die, per verantwoorde cmoa in het document is opgenomen, juist en volledig is verantwoord.

In het buitenland gevestigde media-instellingen

Bij bovenstaande wordt aangetekend dat de Nederlandse investeringsverplichting in beginsel ook van toepassing is op in het buitenland gevestigde aanbieders die een cmoa aanbieden die zich geheel of gedeeltelijk richt op publiek in Nederland. Deze cmoa's zullen in dat geval geen registratie bij het Commissariaat hebben maar in het buitenland bij een buitenlandse toezichthouder.

In Europees verband wordt door de European Audiovisual Observatory een database van geregistreerde cmoa's bijgehouden genaamd MAVISE die kortweg informatie over de audiovisuele mediadiensten en videoplatformdiensten bevat die in Europa beschikbaar zijn. Naast de MAVISE-database kunnen de nationale registers van de betrokken buitenlandse toezichthouder duidelijkheid verschaffen of, en door welke aanbieder de dienst is geregistreerd.

Gericht op publiek in Nederland

Om te bepalen of een cmoa zich geheel of gedeeltelijk richt op publiek in Nederland, staan in de richtlijn Audiovisuele mediadiensten indicatoren opgenomen (Richtlijn (EU) 2018/1808, overweging 38). Dit zijn indicatoren zoals reclame of andere promotieactiviteiten die specifiek op klanten in Nederland zijn gericht, de voornaamste taal van de dienst of de aanwezigheid van inhoud of commerciële communicatie die specifiek gericht is op het publiek in Nederland⁶.

⁵ <https://www.cvdm.nl/registers/>

⁶ Ten tijde van het opstellen van het Controleprotocol Financieel verantwoordingsdocument relevante omzet is een concept mediabesluit opgesteld waarin de indicatoren staan uitgewerkt. De indicatoren uit

Verantwoordelijkheid buitenlandse media-instelling

Een in het buitenland gevestigde media-instelling is verantwoordelijk voor het opnemen van de relevante omzet in het Financieel verantwoordingsdocument relevante omzet. Dit betreft de hoogte en samenstelling van de relevante omzet afkomstig van alle cmoa's die zich geheel of gedeeltelijk richten op het Nederlandse publiek. Bij twijfel of een cmoa al dan niet correct is geregistreerd, kan contact worden opgenomen met de bevoegde toezichthouder in het betreffende land.

2.2 Relevante omzetcategorieën

Artikel 3.29e, derde lid, van de Mediawet bepaalt dat de relevante omzet *“bestaat uit alle in Nederland gegenereerde omzet die verband houdt met het aanbieden van de betreffende commerciële mediadienst op aanvraag”*.

De relevante omzet kan bestaan uit omzet afkomstig uit reclameboodschappen, abonnementen, gebruikerstransacties, sponsoring en productplaatsing.

Hieronder worden de vijf relevante omzet categorieën gedetailleerd uiteengezet:

a. Reclameboodschappen

In paragraaf 1.4 is *Reclameboodschap* gedefinieerd: een reclameboodschap als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid en artikel 3.29e, derde lid, onder a, van de Mediawet, is een uiting in welke vorm dan ook, niet zijnde een telewinkelboodschap, waarmee onmiskenbaar wordt beoogd het publiek te bewegen tot het kopen van een bepaald product of het gebruik maken van een bepaalde dienst, dan wel gunstig te stemmen ten aanzien van een bepaald bedrijf, een bedrijfstak of een bepaalde instelling teneinde de verkoop van producten of de afname van diensten te bevorderen.

Toelichting bij definitie:

Meer in het bijzonder in het kader van de Nederlandse investeringsverplichting worden met reclameboodschappen advertenties bedoeld die de gebruiker te zien krijgt rondom het media-aanbod van de cmoa. Dit is het geval bij diensten die bestaan uit «AVOD» (*advertising video on demand*) waarbij het audiovisueel media-aanbod is omlijst door reclameboodschappen.

Bij reclameboodschappen is vanuit de media-instelling een verkoopbevorderend effect beoogd. Voor de kwalificatie als reclameboodschap is strikt genomen niet vereist dat de uiting tegen betaling plaatsvindt, of dat er commerciële afspraken zijn gemaakt. De toets is of bovengenoemd oogmerk bestaat bij de media-instelling. Dat neemt niet weg dat het Commissariaat veronderstelt dat dit oogmerk aanwezig is als de media-instelling wordt

het concept mediabesluit zijn ontleend aan de Richtlijn audiovisuele mediadiensten, en zijn zodanig opgesteld dat aanbieders van cmoa's deze beoordeling in eerste instantie zelf kunnen uitvoeren.

betaald (financieel of anderszins) voor de boodschap. Met andere woorden: zodra er afspraken zijn met een derde partij over de genoemde verkoopbevordering, wordt het reclameoogmerk verondersteld. Zijn deze afspraken er niet (en is er ook geen oogmerk), dan zal de uiting niet kwalificeren als reclameboodschap.

Zie voor meer informatie Beleidsregel reclame commerciële media-instellingen 2022, Stcrt. 2022, 12443.

b) Abonnementen

In paragraaf 1.4 is *Abonnement* gedefinieerd: abonnement op basis waarvan de gebruiker toegang krijgt tot het media-aanbod van de cmoa, zoals bedoeld in artikel 3.29e, derde lid, onder b van de Mediawet.

Toelichting bij definitie:

De verkoop van abonnementen zijn het verdienmodel voor diensten die bestaan uit «SVOD» (*subscription video on demand*). Tegen betaling van een periodiek bedrag krijgt een consument als ‘abonnee’ toegang tot audiovisueel media-aanbod (waaronder series en films) dat via de cmoa wordt aangeboden door een media-instelling. Gewoonlijk moet de consument hiervoor een account aanmaken. Zie verder ook de eerste alinea van paragraaf 2.2 op pagina 5 van de Memorie van Toelichting⁷.

c) Gebruikerstransacties

In paragraaf 1.4 is de term *Gebruikerstransacties* gedefinieerd: individuele transacties waarmee de gebruiker voor specifiek media-aanbod betaalt, zoals bedoeld in artikel 3.29e, derde lid, onder c van de Mediawet.

Toelichting bij definitie:

Een gebruikerstransactie is de betaling per gebeurtenis dat een consument bepaalde audiovisuele content, zoals een film, wenst te bekijken. Op deze manier betaalt een consument uitsluitend voor de audiovisuele content die hij daadwerkelijk heeft afgenomen. Gebruikerstransacties zijn de vergoedingen die in rekening worden gebracht bij diensten die bestaan uit «TVOD» (*transactional video on demand*), ook wel *pay per view* genoemd. In het kader van de bepaling van de relevante omzet, wordt onder het begrip gebruikerstransactie ook verstaan het aanmaken van een tegoed die toegang geeft tot de cmoa. Dit is bijvoorbeeld het geval bij een cadeaubon, cadeaukaart, giftcard of voucher voor een bepaalde cmoa.

⁷ Kamerstukken I 2021/22, 36176, nr. 3.

d) Sponsoring

In paragraaf 1.4 is de term *Sponsoring* gedefinieerd: sponsoring als bedoeld in artikel 3.29e, derde lid, onderdeel d, van de Mediawet, is het verstrekken van financiële of andere bijdragen door een media-instelling of een natuurlijke persoon die zich gewoonlijk niet bezighoudt met de verzorging van mediadiensten of media-aanbod, ten behoeve van de totstandkoming of aankoop van media-aanbod, teneinde de verspreiding daarvan naar het algemene publiek of een deel daarvan te bevorderen of mogelijk te maken.

Toelichting bij definitie:

Bij sponsoring gaat het erom dat een derde partij een bijdrage verstrekt aan de media-instelling. Die bijdrage kan financieel zijn of bestaan uit producten en/of diensten. Het idee hierachter is dat die derde partij bijdraagt aan de totstandkoming van het media-aanbod. Er mag echter geen sprake zijn van verborgen commerciële beïnvloeding

Zie voor meer informatie [Beleidsregel sponsoring commerciële media-instellingen 2022, Stcrt. 2022, 12446](#).

e) Productplaatsing

In paragraaf 1.4 is *Productplaatsing* gedefinieerd: productplaatsing als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid en artikel 3.29e, derde lid, onder e, van de Mediawet, het tegen betaling of soortgelijke vergoeding opnemen van of het verwijzen naar een product, dienst of (beeld)merk binnen het kader van een programma, of met een programma overeenkomend onderdeel van het media-aanbod.

Toelichting bij definitie:

Bij productplaatsing gaat het erom dat een product of dienst wordt vermeld of gebruikt in het media-aanbod, door deze op een natuurlijke wijze in te bedden in de verhaallijn van het media-aanbod. Productplaatsing vindt altijd tegen betaling plaats (in de vorm van geld of een soortgelijke vergoeding, zoals een gratis auto). Het product of de dienst wordt onder de aandacht gebracht door deze bijvoorbeeld te noemen, te bespreken of actief te gebruiken.

Productplaatsing is naar zijn aard anders dan sponsoring of een reclameboodschap. Bij sponsoring gaat het er met name om dat een derde partij een bijdrage geeft aan de media-instelling. Die bijdrage kan financieel zijn maar ook bestaan uit producten of diensten. Het idee hierachter is dat die derde partij bijdraagt aan de totstandkoming van het media-aanbod. Net als bij productplaatsing mogen de producten van de sponsor worden getoond in het media-aanbod, maar mag niet worden aangespoord tot de afname van producten of diensten. Een belangrijk verschil is echter dat de producten bij sponsoring niet zijn ingebed in de verhaallijn.

De afspraken over het gebruik van een product gaan bij productplaatsing dus verder dan bij sponsoring. Het verschil met reclameboodschappen zit hem in het volgende. Reclameboodschappen zijn uitingen waarbij onmiskenbaar wordt beoogd om het publiek een product of dienst te laten afnemen. Het kunnen ook uitingen zijn waarbij het oogmerk is om het publiek gunstig te stemmen ten aanzien van een bepaald merk of bedrijf, met als doel het laten afnemen van producten of diensten. Hiervan is bij productplaatsing geen sprake, omdat niet mag worden aangespoord tot de afname van producten of diensten. Een wervende context is bij productplaatsing dus niet toegestaan. Bovendien moeten de producten of diensten bij productplaatsing op een natuurlijke wijze voorkomen in de verhaallijn.

Zie voor meer informatie [Beleidsregel productplaatsing commerciële media-instellingen 2022, Stcrt. 2022, 12448](#)).

2.3 Hybride diensten

Media-instellingen bieden cmoa's (doorgaans) aan via hun eigen platform. Bepaalde media-instellingen bieden naast het aanbod van de cmoa('s) ook aanbod van andere (media)diensten op hun platform aan. Dit aanbod kan bestaan uit incidentele live streams (van sportwedstrijden of live evenementen bijvoorbeeld) en/of simulcasts van bestaande programmakanalen en/of uitzendingen van streaming-only programmakanalen (zoals bijvoorbeeld FAST channels)⁸. Het gaat dan om hybride diensten.

Omroepdiensten van commerciële media-instellingen (hierna: omroepdiensten) vallen niet onder de Nederlandse investeringsverplichting. Dit betekent dat de eventuele omzet die wordt verkregen met het aanbod van omroepdiensten geen onderdeel uitmaakt van de relevante omzet, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:

- De media-instelling heeft voor het aanbod van de omroepdienst een rechtsgeldige toestemming (uitzendlicentie) verkregen van een bevoegde mediatoezichthouder;
- De eventuele omzet verkregen met het aanbod van de omroepdienst dient uitsluitend en aantoonbaar te zijn verkregen met deze omroepdienst.

Indien evenwel geen sprake is van een omroepdienst (zoals bijvoorbeeld vaak het geval is bij incidentele livestreams), dan wordt de omzet die wordt gegenereerd met het beschikbaar maken van de livestreams geacht “verband te houden met het aanbieden van de betreffende cmoa zoals bedoeld in artikel 3.29e, derde lid, van de Mediawet. Hetzelfde geldt voor de omzet die wordt gegenereerd met het beschikbaar maken van additionele content als online games die op hetzelfde platform van de media-instelling worden aangeboden naast de cmoa.

⁸ Dit is geen limitatieve opsomming.

2.4 Schattingen bij de toerekening van de relevante omzet

Voor de media-instelling geldt dat bij het toerekenen van de relevante omzet categorieën, die gebaseerd zijn op schattingen, een gedetailleerde toelichting van de gehanteerde uitgangspunten en veronderstellingen wordt opgenomen in het Financieel verantwoordingsdocument relevante omzet. Deze toelichting biedt inzicht in de wijze waarop de schattingen tot stand zijn gekomen, zodat transparantie wordt geboden over de toegepaste benadering.

De media-instelling dient daarbij als uitgangspunt een consistente gedragslijn te hanteren, die overeenkomt met de werkwijze die bij de opstelling van de jaarrekening wordt gevolgd en in lijn is met de geldende interne doorbelastingssystematiek.

De accountant is verantwoordelijk voor het vaststellen of een consistente gedragslijn is gehanteerd bij de opstelling van het Financieel verantwoordingsdocument relevante omzet. Dit houdt in dat de accountant verifieert of de doorbelasting van de relevante omzet conform de bestaande interne doorbelastingssystematiek en de in het Financieel verantwoordingsdocument relevante omzet opgenomen toelichting voldoet.

2.5 Gebroken boekjaar

Zoals gedefinieerd onder 1.4 is een boekjaar de periode waarover een financieel verslag loopt. Indien sprake is van een gebroken boekjaar, loopt het boekjaar niet gelijk aan een kalenderjaar.

In het geval dat een media-instelling een gebroken boekjaar hanteert, is de bepaling in artikel 9.14g van de Mediawet relevant. In dit artikel staat dat de relevante omzet voor het eerst wordt bepaald over de resterende maanden van het op de datum van inwerkingtreding van dit artikel lopende boekjaar (...).

Dit laat zich als volgt illustreren in het geval van een boekjaar van 1 oktober tot 30 september:

- De inwerkingtreding van de Nederlandse investeringsverplichting is vastgesteld op 1 januari 2024. Een media-instelling dient vóór 1 oktober 2025⁹ te rapporteren over de relevante omzet over de resterende maanden van het op de datum van inwerkingtreding (1 januari 2024) lopende boekjaar. Dit betekent dat de relevante omzet over 1 januari 2024 t/m 30 september 2024 moet worden gerapporteerd.
- De hoogte van de Nederlandse investeringsverplichting in het eerste boekjaar (2024), wordt als volgt bepaald. De omzeldrempel van minimaal € 10 miljoen bij een volledig boekjaar is voor de periode van 9 maanden (1 januari 2024 t/m 30 september 2024) minimaal € 7,5 miljoen. Als de instelling bijvoorbeeld € 8

⁹ Zoals onder paragraaf 1.6 opgenomen, geldt voor het eerste rapportagemoment (boekjaar 2024) de datum 1 oktober 2025 i.p.v. 1 juli 2025.

miljoen relevante omzet heeft gemaakt in deze periode, geldt voor de instelling over het eerste boekjaar 2024 een investeringsverplichting van 5% over de omzet van € 8 miljoen (= € 400.000).

Bijlage 1 Financieel verantwoordingsdocument relevante omzet

Voor toegang tot de meest recente versie van dit document kunnen media-instellingen terecht op de [website](#) van het Commissariaat.

Financieel
verantwoordingsdo

